

„Ašaroti scenoje negalima, nes ašaros nustoja veikti. Ašarą privalu išleisti tik tada, kai ji ypač reikalinga. Ašara turi būti lyg taiklus šūvis” (aktorius Vytautas Tomkus).

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekoje panevėžiečiai ir miesto svečiai turės galimybę prisiminti numylėtąjį „svieto lygintoją” Tada Blindą. Balandžio 1 d. 17.15 val. II a. erdvėse atidaroma paroda „Vytautas Tomkus – aktorius, fotografas, dailininkas”.

„V. Tomkaus (1940–2022) pavardę Lietuvoje žino daugelis. Tačiau ar galėtų pridurti kitų jo vaidmenų, ne vien Tado Blindos? Vargu. Tik nedaugelis žino, kad šių būta daugiau nei 100 – Lietuvos teatruose, įvairių šalių kino studijose. Kad Vytautas buvo puikus dailininkas, turėjęs šmaikščią ranką ir taiklią akį. Azartiškas fotografas – kelis dešimtmečius nepaleidęs fotoaparato iš rankų sukūrė seriją įsimintinų Lietuvos kultūros ir teatro žmonių jaunystės portretų”, – sako parodos sudarytoja Dvilė Tomkutė.

Į Panevėžį ekspozicija atkeliavo neatsitiktinai.

„Juozo Miltinio dramos teatre V. Tomkus daug kartų vaidino gastroliuodamas su Kauno ir Vilniaus teatrais. Su J. Miltiniu filmavosi pirmame savo filme „Žingsniai naktį”, Donatu Banioniu – legendiniame „Niekas nenorėjo mirti” ir viename paskutinių savo filmų-spektaklių „Susitikimas”. Eugenija Šulgaitė vaidino jo motiną filme „Tadas Blinda”. Su kitais iškiliais Panevėžio aktoriais Broniumi Babkausku, Steponu Kosmausku, Algimantu Masiuliu, Algirdu Paulavičiumi, Albinu Kėleriu ir kitais buvo partneris ne viename Lietuvos ir užsienio filme”, – pasakoja D. Tomkutė.

Parodoje bibliotekoje ir pristatomi skirtingi šios garsios asmenybės veidai.

Filmografija. Be įsimintinų vaidmenų Lietuvos kino studijoje ir televizijoje, V. Tomkus daug filmavosi Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje, Rusijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje, Prancūzijoje, Čekijoje, Meksikoje ir kt. Buvo vienas iš pagrindinių aktorių Kauno ir Vilniaus dramos teatruose. Griausmingas V. Tomkaus balsas skambėjo iš TV ir kino ekranų, nuo teatro scenos, pasiekdamas paskutines parterio eiles. Savo personažais įėjo į Lietuvos teatro ir kino istoriją – sukūrė išoriškai stipraus, bet jautraus ir kartais pažeidžiamo savo laikmečio herojaus portretą.

Fotografija. V. Tomkus aktyviai fotografavo nuo mokyklos vyresniųjų klasių – dar būdamas paauglys prekiniais traukiniais iš Radviliškio nuvažiavo į Sovietską ir nusipirko fotoaparatą „Zorkij”. Įstojęs į Lietuvos valstybinę konservatoriją tapo kurso fotometraštininku. Taip jo fotoobjektyve atsidūrė aktoriai Eugenija Pleškytė, Ferdinandas Jakšys, Regina Paliukaitytė,

Lilija Žadeikytė, Lilija Mulevičiūtė (Tomkienė), režisieriai Jonas Jurašas, Valdas Lencevičius ir kt. Dalis nuotraukų pristatomos parodoje bibliotekoje.

V. Tomkus buvo ir gabus, puikų humoro jausmą turintis piešėjas. Į popierių gulė portretai, linksmi studijų vaizdeliai, darbas teatruose ir kine.

„Ši paroda – tai pasakojimas ne tik apie vieną žmogų, o apie visą kartą ir aną laiką, gyvenimą nuo sunkaus pokario iki sudėtingos šiandienos. Kiek šviesos, optimizmo, tikėjimo ateitimi ir savo jėgomis iš jų sklinda. V. Tomkus buvo žmogus-fakelas, degė stipriai ir karštai. Tikimės, kad ši paroda, atskleidžianti mažai žinomas aktoriaus kūrybos puses, bus įdomi žiūrovams“, – sako D. Tomkutė.

Paroda – ir pirmas žingsnis, siekiant susisteminti ir aprėpti gausų V. Tomkaus kūrybinį palikimą. minint artėjančią 85 metų sukaktį.

Paroda bibliotekoje veiks iki gegužės 3 d.

Paroda eksponuojama įgyvendinant projektą „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje“. Finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Panevėžio miesto savivaldybė, dizaineris Vilmantas Narečionis.

